

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhajava vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 205.

V Ljubljani, v soboto, 6. septembra 1902.

Letnik XXX.

K sestanku naših nepolitiških društev.

»Ljudstvo je le tedaj v resnici izobraženo, če se trajno zadošči njegovim нравstvenim, estetičnim in verskim potrebam. Lahko pa vsakdo uvidi, da je harmonično zadoštilo te četverne potrebe mogoče le na podlagi katoličanstva, da je torej katoliška izobrazba isto, kar prava ljudska izobrazba.«

Dr. A. Ehrhard: „Katholicismus und das zwanzigste Jahrhundert“. Str. 399 in sl.

Prav posebne vrste sestanek bo jutri in pojutrišnjem v Ljubljani. Ko pozdravljamo posebno mladeniče od blizu in daleč, zastopnike svojih krepih in nadebudnih tovarišev v raznih krajih slovenskih, hočemo naglasiti nekaj misli, katere naj jim bodo nekak uvod k razpravam prihodnjih dveh dni.

Poleg političnih in gospodarskih društev je neobhodno potrebna organizacija društev, v katerih najde ljudska duša zadoščenja svojim ostalim duševnim potrebam. Politična društva stopajo v akcijo ob posebnih trenutkih, kadar vrši ljudstvo svoje konstitucionalne pravice, da poseže vmes v zistem vlade ter pooblasti može, ki naj v imenu ljudstva delujejo v javnih zastopih kot postavodajalci in nadziratelji javne uprave.

Gospodarska društva so postavljena naravno na čisto materialen temelj. Njih namen je, čuvati nad ljudskim blagostanjem, odpirati ljudstvu nove vire za dohodke ter mu dajati pomoč, da si množi premoženje.

A to še davno ni vse, česar nam je treba. Saj ljudska duša ima toliko potreb, želja, zmožnosti in nagnjenj, katerih ne smemo zanemariti! In za te potrebe je ustanovljena organizacija onih nepolitičnih društev, katere je sklicala »Slovenska krščansko-socialna zveza« za jutrajšnji in pojutrašnji dan na bratski sestanek k skupnemu pogovoru in pouku.

Pred vsem je potrebna izobrazba. Bodi to povsod prva točka, kateri se mora posvetiti največja pozornost! Izobraževalna društva naj bodo središča domačih talentov, naj bodo semenišča zdravih misli, ki se naj

potem uresničujejo v življenju in posebno v gospodarski organizaciji. Zato je pa naša dolžnost, ta društva ustanavljati tako, da vabimo vanje pred vsem mladeniče, kateri so sposobni, da sprejemajo nove misli in nov pouk.

Kako potrebno je to, nam kaže pogled na celo naše življenje po deželi. Mladenič pride iz šole. Kaj ima od šole? So učitelji, kateri mladini zasade v srca res semena izobrazbe, ki se razvijajo v lepi rasti do koristnih sadov. A po navadi vidi mladenič, ko stopi iz šole, v učitelju samo liberalca, kateremu je žalibog moral biti pokoren. To je žalostno. S svojim neumnim liberalizmom si je učitelstvo skazilo v mnogih krajih pri ljudstvu ves ugled, in to slabo vpliva posebno na učečo se mladino, katere s spoštovanjem do učitelja izgubiva tudi spoštovanje do izobrazbe.

Ko je mladenič stopil iz šole, nastopi ona doba, ko je najbolj raztresen in ko najhitreje pozablja, kar se je v šoli naučil, ako ima sploh kaj snovi za pozabljenje. V tej dobi podivja največ mladine. Pri vojaki se zopet nekoliko stregne pod strogo komando in vsled železnega reda. A v tej dobi od štirinajstega do dvajsetega leta že se po navadi položi temelj za ves umstveni in нравni propad, na katerem hira velik del ne le našega slovenskega naroda, ampak vseh ljudstev, ki so v podobnih razmerah.

Tu naj nastopi izobraževalno društvo svoje resilno delovanje. V teh društvih naj se obilo čita. Izkušnja nas uči, da že mladeniči najrajši segajo po dnevniku, ker jih zanimajo novice. To je snov, katero razume tudi najmanj izobražen človek. Tu se sedaj začenja izobrazba v teh društvih. Dnevnik boji voditelju izobraževalnega društva nekaka zakladnica za predavanja.

Napeljuje naj mladeniče, da znajo sčasom umevati tudi stvari, ki se obravnavajo v uvodnih člankih in političnem pregledu, pred vsem pa jih opozarjaj na gospodarske razprave. Snov za poučno predavanje da lahko vsaka mladeničem neznana beseda. Lahko se vprašuje, lahko si da voditelj napisati izraze, ki jih čitatelji niso umeli, in

razlagajoč take tuje izraze, ima že snov za poljudno predavanje.

Druga stvar je zabava. Tu se naj vzgaja estetiški čut. V izobraževalnih društvih se naj goji leposlovje. Dajejo se naj mladeničem dobre zabavne knjige, pred vsem take, ki niso le čisto leposlovne, ampak kjer je leposlovna tvarina združena tudi s poučnimi spisi. Ako opozorimo na »Dom in Svet«, smo pač dovolj označili, kaj mislimo. Potem bodi povsod tudi petje. Mi imamo žalibog toliko kvantarskih pesmi, ki stoje na strašno nizki stopinji sramu in omike, da je zadnji čas, ljudsko dušo dvigniti na ono stopinjo, kjer se raduje poštena narodna pesmi. Tako se poživi usihajoči vir narodnega pesništva. In slednjič naj se goje v teh društvih tudi govorniški, pisateljski in risarski pouk ter dramatične predstave.

To je nekaj misli, iz katerih vsakdo lahko posname, kaka ideja živi v tej organizaciji. Ljubezen dela ljudi iznajdljive. Prepričani smo, da je pri nas še obilo mladih in starih ljudi, ki imajo za občni blagor in posebno za rešitev mladine gorko srce in neusahljivo požrtvovalno ljubezen.

Ti naj stopijo na noge, ti naj po našem skupnem načrtu stopijo v vrste socialno-organizatoričnih delavcev, in premagane bodo težave ter naše ljudstvo se bo vzdignilo po teh društvih do doslej še nepoznane stopinje v нравni, estetični in splošno umstveni izobrazbi.

V to ime: Pozdravljeni zborovalci! Bog blagoslovi vaš trud!

„Rimski klerikalizem“, in ljubljanski škof.

»Slov. Narod« je o »rim. klerikalizmu« napisal dolgo vrsto člankov — menda jih je že 30 — v katerih z najpredznejšim zavijanjem zgodovinske resnice in z nesramnimi lažmi o katoliški veri pobija temeljne resnice krščanstva. Liberalna stranka je brez ugovora pustila, da se ti pamfleti širijo na njeno odgovornost in pod njeno firmo. Ker so na »Narod« naročeni ljudje, ki se

zunanje še prištevajo h katoliški veri, je bila cerkvena oblast prisiljena, k temu škan-dalu izreči svojo besedo.

Prošlo nedeljo se je prebral po vseh župnih cerkvah pastirski list ljubljanskega škofa, iz katerega povzemamo sledeče odstavke. Presvetli piše svojim vernikom:

Malokdaj me je srca tako bolelo in peklo, kakor minule dni. Zakaj? Sodelavci pri »Slovenskem Narodu« so zadnje dni napisali in natisnili že več bogokletnih člankov, v katerih kar naravnost tajé nauke o presveti Trojici, o udloučenju druge božje osebe, o časti prečiste Device in Matere božje Marije, o presv. Rešnjem Telesu, o božji ustanovitvi sv. katoliške cerkve, o vrhovni oblasti rimskih papežev in drugo.

Vidite, da je to popoln odpad od krščanske vere, saj ni več kristjan, kdor taji resnico, da je Jezus Kristus pravi Bog. Koliko je to zločinstvo! Torej ni čudno, da »vse odpadnike od krščanske vere in vse posamezne krivoverce... in one, ki jim verujejo, jih sprejemajo, podpirajo in kakorkoli branijo« (Const. »Apostolicae sedis« I., I.), kaznuje sv. cerkev z največjim izobčenjem. Preudarite dobro, da cerkvena kazen zadene ne le odpadnike same, ampak tudi vse one, ki jih podpirajo in branijo.

Kaj pa tiste, ki nauke odpadnikov od vere širijo, branijo, dokazujejo? Kdor jih bere, izpostavi se nevarnosti, da jih veruje, krščansko vero izgubi in sam odpadnik postane. To bi bila pa največja nesreča, katere bi te na zemlji mogla zadeti, saj je ni večje dobrote od svete katoliške vere, katero nam je sam Sin Božji razodel in z vsem svojim življenjem kot Božjo izpričal!

Ali torej ne grešiš smrtno zoper ljubezen do samega sebe, ako čitaš časopise, v katerih odpadniki svoje nauke širijo in dokazujejo z namenom, izpodbiti sveto katoliško cerkev? Ali se ne izpostaviš v največjo nevarnost, da sam odpadeš? Ali ne grešiš smrtno še zoper ljubezen do bližnjega, ako take liste tiskaš, naročujoš in drugim čitati daješ? Saj se moraš prištevati najbolj nevarnim zapeljivcem in pohujšljivcem!

Ker vas pa skrbna mati sv. cerkev od te za življenje in smrt največje nesreče ob-

LISTEK.

Načela.

Naš poročevalec imel je priliko, govoriti z gospodom Naprednikom. To ni prav nič posebnega in čisto nič si radi tega ne domišljamo. Težko je navadno, priti k imenitnim možem. Dela imajo čez glavo, in neradi se razgovarjajo. Ne tako Naprednik. Imeniten ni, pri nas na Kranjskem je prav majhen, dasi kriči, kot bi ga bilo Bog ve kako veliko. Do njega priti tudi ni prav nič težko, saj on sam išče ljudi, da bi jih pridobil. Ko bi bil rastlina, imenoval bi se brez dvoma »pocestni, poljski in gozdni naprednik«. Z delom pa tudi ni preobložen, kajti edino njegovo delo, kolikor so do sedaj opazili, je kričanje proti »klerikalizmu«. Za tako delo pa ni treba veliko časa, pa tudi ne dušnega napora, kričati zna vsak. Vsakemu, kdor ga hoče poslušati, razlaga svojo modrost, tudi jo stisne, komur in koder le more, tiskano v roke.

Navzlic vsemu temu pa se do sedaj še nobenemu izmed smrtnikov ni posrečilo, iz-

vedeti programa Naprednikovega, njegovih principov, katerih se drži pri svojem delovanju. In te je hotel od njega izvedeti naš poročevalec.

Citatelj je gotovo vže opazil, da ta gospod Naprednik prav za prav ni oseba, da je tipus. Ni ga bilo težko interviewati, kar je razvideti vže iz njegovega zgoraj popisane delovanja. In tako je poročevalec prav lahko razbral načela, ki vodijo gospoda Naprednika pri njegovem tako hrupnem delovanju. In sedaj hočemo podati zvesto podobo teh — načel.

Poročevalec podal se je takoj in medias res in vprašal Naprednika, po kojega časnikih se ravnokar razpravlja o katoličanstvu, kako o katoličanstvu sodi. Precej se je Naprednik postavil v bojno pozituro.

»Vidite«, pričel je, »kapelan tam in tam pridigal je politično, ta in ta župnik hoče vladati, oni kapelan bil je sodnijsko kaznovan, listi poročajo o raznih grozodejstvih katoliških duhovnov iz nekaterih zelo oddaljenih krajev, o katerih potem »klerikalni« listi trdijo, da jih sploh ni, pa so brez dvoma, vsaj v dotičnih liberalnih listih. To je grozno, kaj bo iz uboze ljudstva! In potem pa

škof! Ta je pa vsega kriv. Takole sodim o katoličanstvu, vidite. Pristavljam pa še: Pogledajte Špansko! Torej tukaj sem pa že pri »klerikalizmu«. Katolicizem je danes, kakor ste že razvideti mogli iz mojih uvodnih besed, »klerikalizem«. Ta je pa Špansko, to nesrečno deželo, spravil na kraj prepada. Jaz sam sicer nisem bil na Španskem, tudi španska zgodovina mi je španska vas, ali »Neue Freie Presse«, brez katere se, kakor je nek državnik rekel, v Avstriji niti vladati ne da, »Arbeiter-Zeitung«, o kateri je visoko stoječ gospod rekel, da je zanimiva, najbrž zato, ker ima polno zabeljenih protiklerikalnih vesti, in drugi taki »svetovni« listi to trdijo. In te liste urejujejo ljudje, kateri so Špance, namreč židom med njimi, sorodni in morajo zato stvar poznati. Jaz jim verujem. Dvomiti je dovoljeno o evangelijih, o židovskih listih pa ne, zapomnite si to.

Kar se tiče Kranjske, je pri nas »klerikalizem« dr. Šusteršič. Strašanske zveze ima ta mož z Vatikanom in z nuncijaturo na Dunaju. Nuncijatura je prav »klerikalna« te zveze, ko smo jih mi razkrili, tajila, ali bile so, to stoji, ker so bile v »Slov. Narodu«; pa naj sedaj kdo reče, da jih ni bilo, precej

mu jih pokažem črno na belem. Zato se pa mnogim, zelo inteligentnim ljudem, ki so verni in hodijo v cerkev, studi početje »klerikalcev«. Cerkev in politika ne spadata skupaj. Mi sicer napadamo po listih božansko ustanovo krščanstva in božanstvo njega ustanovitelja, ali nekateri so, ki pravijo, da se v cerkvi taki naši napadi ne smejo razjasnjevati, ker so to politične zadeve. Prav tako! Taki ljudje imajo dvojen obraz: V cerkev hodijo molit, tam priznavajo božanstvo Kristusovo, v javnosti čitajo liberalne liste in volijo liberalce in s tem pritrdjajo temu, kar ti pisarijo o tej stvari. Takega človeka sem vedno vesel, ker zelo izvirno in nenavadno misli. Originalov treba, originalov!

Zatorej jaz pravim: Boj »klerikalizmu« in kdor mi v tem boju pomaga, tega sem pripravljen stisniti na srce.

Odšel je Naprednik. Poročevalec pa je ostal sam. Ne sam! Vsaj je imel zapisana na bel papir načela naprednjakov! Veliko jih je, veliko, in zelo izvirna in globoko utemeljena so tudi!

11/4 6 1.

varovati želi, zato je ona take liste čitati se posebej prepovedala in sicer z besedami: „Dnevnik, listi in v gotovih obrokih izdane knjižice, ki vero in pravno življenje namenoma in trajno napadajo, naj se imajo kot prepovedane ne le po naravnem, ampak tudi po cerkvenem pravu. Škofje naj poskrbe, da o nevarnosti in škodljivosti takega berila, kjer je potrebno, o pravem času opominjo.“ Tako sv. Oče papež Leo XIII. (Constitutio „Offic. et munus“ VIII., 21)

Jaz sem naročil sv. Očeta pokoren in vas svarim, vi pa kot pokorni otroci svete cerkve moje svarilo sprejmite, lista „Slovenski Narod“ in drugih njemu sličnih ne naročujte, ne čitajte in ne širite, da ne bote grdi uporniki zoper sv. cerkev, zoper Kristusa, božjega njenega ustanovitelja, in zoper Boga in si ne napravite na dušo novega smrtnega greha.

Posebno vam pa moram potožiti, da „Narod“ v štev. 170. z dne 26. julija prav predrzno in vkljub nepobitni resnici taji zakrament presvetega Rešnjega Telesa, ki je najjasnejši dokaz neskončne božje ljubezni in najslajša skrivnost nam od Boga razodete vere. Ne morem popisati, kako bridko se s to zmoti žali preljubno Srce našega Jezusa! Saj tudi dobrotnika najbolj peče, ako se dobroti ne prizna, ali celo taji! Pa se ve, kdor zlobno taji, da ej Jezus pravi Bog, mora dosledno tajiti tudi presveti zakrament.

Pastirski list nadaljuje:

„Ali ne samo Zveličarju našemu Jezusu Kristusu moramo povrniti čast, katero mu kratijo naši nesrečni odpadniki od krščanstva, ampak tudi prečisti Devici in Materi božji Mariji. Saj so tudi njo pogrdili. Tajé njeno čast kot Matere božje in prečiste Device in stavijo jo z bogokletnimi besedami v eno vrsto s poganskimi boginjami!

Zato vas prosim in opominjam, da pomislite na preveliko žalost Marijinega nedolžnega srca, ko gleda, da se tudi sedaj izpolnjujejo besede Simeonove, da je Kristus postavljen v padec mnogih in v znamenje, »kateremu se bo zoper govorilo«, ko gleda kot nekdaš s srcem od žalosti prebodenim stoječa pod križem, kako njenega Sina, Gospoda našega Jezusa Kristusa, iz nova zaničujejo iz nova križajo, iz nova kri njegovo z nogami teptajo!

Da, za to zaničevanje Matere božje in Device Marije in njenega Sina Jezusa hočemo ji zadostiti s tem, da jo s še bolj živo vero častimo kot Mater božjo in Devico, da se spominjamo njenih bolečin, da zaupno k njej, prežalostni Materi, pribežimo in jo prosimo, naj se spomni svojih žalosti in bolečin, pa naj Gospoda Jezusa, Sina svojega, ki jej je ves ranjen, s prebodenim srcem in mrtev v naročju ležal, prosi 1. naj obvaruje nas nesreče, da bi ga kedaj zatajili in od njega odpadli, in 2. naj se usmili onih nesrečnikov naše škofije, ki so ali samo v srcu, ali pa tudi v besedah in delih odpadli od Jezusa ali v svoji strasti še celo druge do tega odpada zapeljujejo.

6. To zadoščenje in to prošnjo bomo skupaj opravili tretjo nedeljo meseca septembra, dne 21. septembra, na praznik prežalostne Matere božje. Gospodje duhovni pastirji bodo v pridigi pomen dneva razložili.

Bratski evharistični sestanek trsatski.

II.

Ko smo drugo jutro — v sredo — večinoma odmaševali, peval je senjski biskup, dr. Antun Ma v r o v i č pontifikalno glagolsko sv. mašo. Bila je za nas neka posebnost; večina jo je prvič čula, zato smo zvesto poslušali pevajočega pontifikanta. Bilo je prijetno slišati. Pozneje sem šel v zakristijo pogledat si glagolski misal; po vsem tak kakor naš, samo črke so druge. Druga posebnost je bila ta, da sta šla subdiakon in diakon pet list oziroma evangelij — kakor v Gradežu, a tam samo evangelij — na prižnico. Credo se poje tu in tam še le po propovedi, kar je povsem logično.

Po evangeliju je namreč stopil na prižnico naš presvetli knez škof ter govoril — s svetim ognjem, kakor vselej — najprej na kratko slovensko o Materi Božji, po kateri smo prejeli presveti altarski zakrament, nadaljeval pa hrvaški o tem presv.

Zakramentu samem, o koristi pa o učinkih vrednega prejemanja njegovega.

Ko je bil odpel diakon: »Idite misla jesti«, izpostavilo se je presv. R. Teló za cel dan v češčenje, v katerem so se menjavali duhovniki uro za uro.

V obednici pa je kmalu nato začelo drugo slovesno zborovanje. Težko pričakovanega biskupa Mahničja, žal, ni bilo. Bil je namreč povabljen na diné k cesarju, pa ni mogel priti. Poslal je sledečo brzojavko: »Vrlo žaleči, što mi nije moguće prisustvovati sastanku, pozdravljam ovim putem presvetlu i velečastnu braću v Isusu i iskreno prosim Boga, bi se njegovo evharistično kraljestvo po našem jugu razširilo in duhove v Srcu Isusovem zedinilo. To je goreča želja tudi Nj. svetosti Leona XIII., koji kongres in njegovo delo blagoslavlja«. Razun tega je zopet došlo nekaj novih brzojavk od hrvaških svečnikov; Slovenci pa ste na brzojavke — popolnoma pozabili.

Mesto enega škofa smo pa dobili — drugega, ki je proti vsemu pričakovanju mahom stal v naši sredi. To je letos posvečeni lvoški nadškof armenskega obreda, Josip Teodorowicz. Prevzvišeni — primeroma še jako mlad — biva sedaj nekaj dni v Opatiji; in ko je čul, kaj posebnega da se godi na Trsatu, hajdi — prišel je med nas, nam v veliko veselje in čast! Udeleževal se je menda že prejšnji dan našega zborovanja incognito, sedaj pa se je pokazal in bil sprejet z živahnimi »živjivklicami.

Vrsto predavanj je otvoril zopet gosp. Bonafičič, ki je — to pot v slovenskem jeziku, katerega dovršeno govori — poročal o stanju družbe duhovnikov v častilcev. Družba, kanonično ustanovljena l. 1887, šteje danes po vsem kat. svetu 68.000 udov. Med jugoslovanskimi duhovniki — razun ljubljanske škofije, o kateri pozneje posebe — 530, in to 290 Slovencev, 240 Hrvatov. Po raznih škofijah, razvrščenih po letih ustanovitve, tako-le: Tržaška l. 1890 — 73, goriška 94 l. — 96, lavantinska 95 l. — 120, poreška 96 l. — 10, zagrebška z grškokatoliško vred 96 l. 73, senjska 96 l. — 40, krška 99 l. — 27, djakovska 1900 l. — 23, šibeniška letos — 17, zadarska letos — 28, splitka letos — 16; iz celovške nobenega poročila, a naročnikov ima Eucharistia tudi ondi; v sarajevski jih je več, a še nimajo svojega upravitelja; v treh dalmatinskih: hvarski, dubrovački in kotorski še nič, a naročnikov ima list tudi tam, torej je upanje, da se družba kmalu zasnije. Kdor ne opravi vsake ure, bodisi že opravičeno ali neopravičeno, naj libel vendar doloži. Veselo znamenje je, da se bogoslovci pridno naročajo na vestnik; prvi v tem oziru so lavantinski. Med verniki na Hrvatskem češčenje še ni mnogo uvedeno, ko se bo v vestniku pojasnilo, kakó to storiti, je upanje, da se bo živahno pričelo.

Prelat Flis poroča posebe o stanju družbe v ljubljanski škofiji. Bratovščina sv. R. Telesa, ustanovljena leta 1859, je imela od početka do danes nad 99.000 udov. Zadnja leta je število izredno poskočilo, ko se je uvedla glasna skupna molitev, ki je uvedena sedaj gotovo že v 3/4 župnij. Walserjeve »Večne molitve« je med ljudmi 39.000 popolne in 8.000 manjše izdaje, torej skupaj 47.000. V Ljubljani je uvedena nočna molitev, ki šteje kakih 120 članov. Duhovnikov-častilcev, ki redno svoje libele pošiljajo, okolu 250. Cerkvene obleke je bratovščina oskrbela letos za 21.000 K, v vseh letih pa že za blizu pol milijona K. — Govornik omenja najnovejšega napada »Narodovega« na presv. R. Teló in slovesno apelira na navzoče duhovnike, naj ohranijo v sebi in ljudstvu vero v najsvečnejšo skrivnost sv. vere naše in preprečijo nasprotnikov peklenške nakane. Govor je napravil najboljši vtisek in navdušenje med zborovalci.

Presvetli naš škof dodatno pové, da je škof dr. Mahnič prisostvoval skupnemu češčenju v Preski, kjer mu je tako ugajalo, da je sklenil izdati hrvaškega Walserja; dalje priporoča tudi drugim škofijam sodalitas ss. Cordis Jesu, katere člani imajo mesečne sestanke, na katerih razpravljajo ascezična, dušnopastirska in socialna vprašanja.

Dr. Josip Pazman iz Zagreba čita nato obširno znanstveno razpravo o presv. zakramentu pod zaglavjem: Eucharistia memoria mirabilium Dei. Predčital je izmed treh samo prvi del. Celotno razpravo bo pa objavil evharistični vestnik.

Za njim pa je razpravljaj naš g. Nadrah praktično vprašanje: Kakó more sv. Evharistija združiti duhovnike. Neednost med duhovniki nasprotniki vedno zlorabljajo. Če je sovraštvo do Jezusa združila Pilata in Heroda in združuje še sedaj razne medsebojne nasprotnike, ali ne bo ljubezen do Jezusa istega zmogla? Danes je združila nas tukaj, naj združuje vedno naša naroda! Pozabimo na vse, kar nas loči: narodnost itd. Cerkev gré s Kristusom na Kalvarijo, pojdemo i mi združeni v sveti boj in če treba, — v smrt! — Tudi ta govor so zborovalci z velikim zadovoljstvom vsprejeli.

Izmed predlogov je bil g. Bonafičičev, naj bi se v Zagrebu in Ljubljani osnovala dva odbora, ki bi imela na skrbi »Eucharistia«, v toliko sprejet, da bi se za Zagreb izvolila dr. Pazman in dr. Lang, za Ljubljano pa gg. Flis in Nadrah; drugi predlog, naj bi se letni prispevki plačevali škofjskim voditeljem, ne pa upravitelju vestnika, se je odklonil. Ravno tako se je odklonil predlog centralnega vodstva družbe, naj bi se za slovensko-hrvaške pokrajine izbral poseben deželni direktor, ker bi stvar s tem le bolj komplicirana postala. Dr. Langov predlog, naj bi se prosilo centralno vodstvo, da dovoli molitveno uro v potrebi razpoloviti na dve poluri, je dobil večino; drugi njegov predlog, naj bi se dovolilo med uro moliti tudi brevir ali kakoršnekoli ustne molitve, ni prišel na glasovanje.

Ker je čas potekel, ni bilo več mogoče zborovati, dasi bi si bili imeli še to in ono povedati. Konečno so mnogi po predsedniku izrazili željo, da bi se prihodnje leto zopet kje sošli k enakemu sestanku. Hrvatje kličejo soglasno: V Ljubljani! — Velja gospodje! Upamo in pričakujemo, da nam hoste bogato vrnili letošnji naš pohod svetega Trsata. Na svidenje torej!

K nemirom v Zagrebu.

Iz Zagreba, 5. septembra.

Tudi ban se je povrnil danes zjutraj s svojega letovanja, kar je seveda čisto naravna stvar; pri takih odnošajih, v kakršnih je sedaj Hrvatska, ne sme biti njen poglavar odsoten. Kar so pa pisali mažarski časopisi, češ, da so Hrvati porabili odsotnost banovo za svoje demonstracije, je prava mažarska neumnost ali pa zloba. Saj Hrvati vendar niso čakali, da ban odide iz Zagreba. Celih šest tednov, odkar je bil ban odsoten, ni nobeden mislil na kakšne demonstracije, dokler ni začel »Srbobran« tako očitno in predrzno napadati in grditi Hrvate. In še potem je nekaj časa čakalo prebivalstvo ter zahtevalo zadoščenja za nezasišana razžaljenja celega Hrvatsva od oblasti ali pa od samih uglednih Srbov, ki so v zvezi s »Srbobranom«. Toda od nobene strani se ni mislilo na zadoščenje. In šele tedaj je zakipelo v narodu.

Mogoče je, da bi bil ban sprevidel prej veliko nevarnost, nego njegovi privrženci in služabniki, tudi bi bil gotovo že v nedeljo iskal vojakov za pomoč, ter se morda izgredi ne bi bili dogodili v onej meri, kakor so se. Banovi službeniki se sami čutijo deloma krive teh demonstracij, ker niso znali uzrokov odstraniti, radi katerih so nastali. Državni odvetnik je že odstopil, ker ni dal konfiscirati onega članka v »Srbobranu«, a odstopil bode bržkone tudi mestni župan, ker ni dal zadoščenja meščanstvu radi nedostojnega ponašanja redarstva proti občinstvu. Pa še kdo drugi morda odstopi, ali se bodo pa v službah menjali.

Sicer pa se bode moral brez odlašanja spremeniti sedanja sistem glede odnošaja, ki je nastal med vlado in Srbi. Prenehati morajo tiste skrite vezi med Mažari in Srbi na škodo Hrvatov. Sploh se zahteva, da se vrši postava in nič drugega. Kar mažarski časopisi pišejo, da se mora srbski življenj posebnost od zdaj na Hrvatskem podpirati, je čisto kriv svet. Tako se je delalo do zdaj in

vidi se, kaj smo doživeli. Kaj Mažari zares nimajo drugega opravila, nego med nami Hrvati in Srbi širiti nezadovoljstvo in prepire? Seveda, to je njihova politika, po kateri mislijo nas popolnoma oslabiti in nad nami zavladati. To morajo vendar tudi Srbi sprevideti, saj jim ni neznano, kaj so Mažari s Srbi naredili na Ogrskem. Kako morejo Mažari iz prijaznosti podpirati Srbe na Hrvatskem, ko jih na Ogrskem tako tlačijo?

Ze iz tega poročila mažarskih listov bi se morali spametovati Srbi in Hrvati, da se sporazumejo. Srbi so izdali lepo izjavo o izmirenju in Hrvati so jo z veseljem sprejeli. Zelja vseh pravih domoljubov na Hrvatskem je zdaj, da se storjene krivice z obeh strani popravijo, da se zadnji žalostni dogodki čim prej pozabijo, pa da se vsi prebivalci z enako ljubeznijo oklenejo svoje domovine, ki ravno sedaj potrebuje od vseh svojih sinov zložnega delovanja. Dobro si moramo zapomniti vsi, da nas more iz današnjih naših nadlog rešiti le edino bratska sloga; te naj ne manjka nobenkrat več med nami!

Mesto je zdaj popolnoma mirno. Opraviti imajo pa mnogo redarji in sodnje. Zaprthi je do 160 veidel njih bode izročen državnemu pravdniku radi zločinstva nasilja. Od ranjenih ni nobeden umrl, pa je nade, da ozdravijo vsi.

Danes so zaprli Štefana Radića pisatelja, ker je miril Srbe in Hrvate ali jih podpihoval proti Mažarom. Iz istega vzroka je bil danes zaprt igralec narodnega gledališča Mandrović Zdežele se pa ne zve nič gotovega. V uradnih listih se zatrjuje, da je povsodi mir, kar pa ni verjetno, ker sta danes odšla iz Zagreba dva batalijona vojakov v Mitrovico in v Zemun, v Zagreb pa je prišel iz Karlovca lovski bataljon mesto prvih. En bataljon pa je poslan v Brod ob Savi.

Mesto je razdeljeno na tri okrožja. Vsako okrožje ima enega komisarja. Redarstvo službo opravlja sama vojska. Pravijo, da je prišla iz cesarske kabinete pisarne stroga zapoved vojski, da ne rabi orožja; le v najskrajnejšem slučaju, ko bi bila sama vojska napadena, se sme braniti z orožjem. Dober opomin je to vojaštvu, da se opreznije ponaša, nego se je dozdaj godilo pri nekkih sličnih dogodkih v družih deželah.

Nagodbena pogajanja v Budimpešti.

Obestranski ministri so se včeraj celi dan posvetovali v Budimpešti o nerešenih točkah nagodbenega carinsko-tarifnega vprašanja. Kakor je posneti iz uradnih poročil se je sicer rešilo mnogo točk, a precej dela, najtežavnega, je ostalo za današnji dan. Konference se tudi danes nadaljujejo. Če se tudi končajo, je seveda drugo vprašanje. Večinoma vsi poloficiozni listi že danes naglašajo, da se pri današnjih razgovorih še ne doseže končni vabe. V tem slučaju se seveda ministri zopet zberó na Dunaju, morda že prve dni prihodnjega tedna. Mogoče pa je tudi, pravi neki list, da se sploh ne doseže potrebna edinost. Vsekako ne smemo gojiti v tem oziru nobenih posebnih nad. Nasprotno se pa na merodajnem mestu nujno želi, da se srečno završi dolgotrajna obravnava. Ministri so se torej včeraj in danes zopet potili in ta obilno preliti pot, menijo, jim mora olajšati stališče v parlamentu. Drugega pomena pa sedanje konference itak nimajo več.

„Agrarec“ Hrubby in glasiló agrarcev.

Poročali smo že, v kako neljub položaj je spravil poslanec Doležal češkega »agrarca« Hrubbyja, ko je odkril njegove zveze s sladornimi baroni in se dal podkupiti proti letni odškodnini 2000 kron, da ne bo ničesar pisal proti sladornemu kartelu. Znana obravnava Hrubbyja contra Doležala se je sicer odgodila, toda celo Hrubbyjevi ožji somišljeniki so se prepričali o resničnosti Doležalove trditve, posebno pa konsorcij lista »Obrana«, kateremu je bil Hrubby doslej urednik. Može pri konsorciju so namreč sedaj Hrubbyja odslavili od uredništva in s tem pokazali svoje prepričanje, da se poslanec in urednik ne bo mogel oprati.

Gališki deželni zbor.

Gališki deželni maršal se je mudil pred nekaj dnevi na Dunaju. Rusinski »Dilo« meni, da je to potovanje v zvezi z naklepom deželnozbornske večine, da se snide gališki deželni zbor h kratkemu zasedanju pred otvoritvijo drž. zbora. Imenovani list pripo-

minja, da mora deželni maršal imeti za ta svoj naklep dva razloga: on želi, da se rešijo iz zadnje sesije preostale predloge o poljski kolonizaciji v Vzhodni Galiciji, obenem pa hoče, da se v domači hiši vrši razprava o zadnji agrarni stavki in ne pere to umazano perilo v državnem zboru. „Dilo“ nato izjavlja, da se poljski večini ta naklep ne bo posrečil, kajti rusinska opozicija bo že poskrbela, da se prva zadeva ne izvede, ker bi bila v veliko kvar rusinskemu narodu, a tudi se jim ne bo posrečilo zamahiti ust rusinam državnim poslancem, da ne bi v parlamentu na primeren način osvetlili vladajočih razmer na domačih tleh. Konečno list sklepa, da si bo vlada dobro premislila, predno bo sklicala dež. zbor.

Podpolkovnik St. Remy — oproščen.

Včeraj se je pričela razprava pred vojnim sodiščem v Nantesu proti odločnemu podpolkovniku St. Remy-u, ker ni dal vojaštva na razpolago ob zatvoritvi kongregacijske šole. Pričetkom obravnave je ta odločni katoliški častnik izjavil: „Izbirati sem moral mej vojaško dolžnostjo in svojo vestjo. Svest sem si bil, da me pozovete pred sodišče, toda vedel sem tudi, da se bom moral podvreči drugi razsodbi, namreč razsodbi božji.“ Nato se je razprava nadaljevala. Zališanih je bilo nekaj prič, mej temi seveda tudi njegov neposredni predstojnik, ki ga je kolikor mogoče slikal kot neubogljivega častnika. Sodni dvor pa je bil drugega mnenja. St. Remy je bil oproščen od zatožbe, da ni bil pokoren vojaškemu povelju, ter bil obsojen le na en dan navadnega zapor, ker ni ustregel želji civilne oblasti. Ždije in frimasoni kajpada niso veseli te razsodbe, ker so se že veselili, da bo moral St. Remy vsaj za nekaj mesecev na trdnjavo. Pokazalo se je, da je med francoskimi sodniki še vedno nekaj poštenih mož.

Govor nemškega cesarja v Poznaju.

Včeraj smo na tem mestu podali nekako kratko vsebino pomenljivega govora cesarja Viljema, s katerim je Poljakom jasno in določno povedal, koliko jim je v verskem in narodnostnem oziru pričačkovati od cesarja in njegove vlade. — Nemški cesar je torej napil »zvesto-nemškemu prebivalstvu poznanskemu« in povedal, da morajo njegovi uradniki brezpogojno in brez obotavljanja izvesti ono politiko, ki jo on sam izpozna za edino primerno v blagor dežele, potem pa nadaljeval: »Globoko obžalujem, da se del mojih podložnikov nemškega rodu le težko prilagodi našim razmeram. Vzroka zato je iskati v dveh zmotah: prvič jih vznemirja skrb za nedotakljivost njih vere. Kdor trdi, da se povzroča mojim podložnikom katoliške vere kake težkoče pri izvrševanju svoje vere, ali da se jih sili, naj opuste svojo vero, zagreši veliko laž. Vsa doba mojega vladanja in moje besede v Aachenu kažejo, kako visoko cenim vero, t. j. osebno razmerje vsakega človeka do njegovega Boga, in s takim obrekovanjem žali dotičnik naslednika onega velikega kralja, ki je izjavil, naj se vsak izveliča na svoj način. — Druga zmotnja obstoji v tem, ker se vzbuja skrb, češ izbrisati se hočejo posebnosti in izročila posameznih rodov. Temu ni tako. Prusko kraljestvo sestoji iz mnogo rodov, ki so ponosni na svojo prejšnjo zgodovino in nje posebnost. To pa jih ne ovira, da bi ne bili pred vsem dobri Prusi. Tako bodi tudi tukaj. Izročila in spomini naj obstoje mirno dalje, toda pripadati morajo zgodovini preteklosti. Sedaj poznamo tu samo Pruse.« Konečno je cesar izrekel že objavljeni stavek o njegovi skrbi, da ostane poznanska pokrajina vedno dobro pruska in nemška. — S temi svojimi besedami je torej cesar sam priznal, da hoče popolno zatreti vsako gibanje mej Poljaki v narodnostnem oziru in dovoljuje k večjemu, da sme zgodovina omenjati nekdanjega poljskega naroda, toda te zgodovine ne sme nihče brati, marveč prepuščena mora biti pozabljenosti. S poljsko narodnostjo se pa zatira tudi vera, ker Po-

ljaki sploh ne morejo moliti Boga, če ga ne smejo v svoji materinščini. Kdo je torej govoril neresnico?

Dogodki v Bretagne in vlada.

Radi dogodkov ob zatvarjanju kongregacijske šole v Ploudanielu in Folgeotu se bo moralo zagovarjati pred sodiščem 60 oseb, mej temi posebno duhovnik Salaun in rojalistiški vodja Pierre Croc. Vsi ti so seveda že v zaporu in niti ne vedo, kedaj jih pozovejo na odgovor. Vse to pa se dogaja vkljub temu, da je senator Pichou prejel zagotovilo vladnih organov, da se pozabijo vsi izgredi pred kapitulacijo in da radi njih ne bo nihče pozvan na odgovor. Imenovani poslanec je namreč usodni dan s svojo vplivno besedo preprečil silovit odpor proti vojaštvu, ki je že hotelo streljati, ter s tem dosegel, da so prebivalci odnehali. Premirje se je pa sklenilo edino le pod pogojem, da radi prejšnjih dogodkov nihče ne bo pozvan pred sodišče. Vladni organi so to obljubili in potem brez ovire izvršili vladni ukaz. Vkljub temu je pa sedaj aretiranih 60 oseb. Poslanec sedaj v odprtem pismu pozivlja vlado, naj respektira dano obljubo svojih uradnikov, ter sedaj, ko so prijeti že v zaporu, naglo da izvesti preiskavo ter ujetnike oslobodi. — Kajpada bodo poslančeve besede bržkone glas vpijočega v puščavi.

Mirovno sodišče v Haagu.

Ob znani mejnarodni mirovni konferenci ustanovljeno mirovno sodišče v Haagu je dne 1. t. m. prvikrat prišlo v položaj, da razsoja o neki preporni zadevi. Razsodišče se je sestalo na željo ameriškega predsednika Roosevelta in bo razsojalo o razpору mej zveznimi državami in Meksiko. Povod razpore je dala tale zadeva. Ko je Kalifornija še pripadala Meksiki, polastil se je predsednik Queseda v denarni stiski kalifornijskega cerkvenega premoženja. Zato se je pa Meksika zavezala, da izplačuje kalifornijski duhovščini primerno rento. Tej obljubi je bila Meksika tako dolgo zvesta, dokler Kalifornija ni prešla v posest zveznih držav. Nova vlada pa ni hotela nič slišati o obljubi predsednika Queseda. Kalifornijska duhovščina se je obrnila nato do meksikanske vlade, ki jo je pa zopet odvrnila s izgovorom, da nad Kalifornijo gospodujejo sedaj zvezne države. Po oboestranskem dogovoru se sedaj rešuje to pereče vprašanje v Haagu. Za razsodnike si je odbral vsak del po dva moža. Ti štirje razsodniki si izvolijo petega člana kot predsednika in tekom 30 dni morajo izreči končno sodbo. Po preteku osmih dni sme ena ali druga stranka zahtevati revizije.

Iz brzojavk.

Kompromis v moravskem veleposestvu. V skupini moravskega veleposestva se je sklenil zopet stari kompromis za bodoče deželno-zborske volitve. Po tem dogovoru bo izvoljenih 17 liberalnih, 7 konservativnih in 6 veleposestnikov iz takozvane srednje stranke. Grof Vetter zopet kandidira. — Konferenca vodstva mladočeske stranke. Posl. Pacak, Stransky in Brzard so se včeraj posvetovali o stališču stranke napram vladi. Bila je nekaka priprava za bližnje konference z vlado. — Kralj Viktor Emanuel obišče Loubeta. V Rimu se delajo priprave za potovanje italijanskega kralja v Francijo. — Mejnarodni dijaški kongres v Budimpešti odpovedan. Vlada je prepovedala sestanek, ker se boji političkih in narodnostnih demonstracij. — Protisrbske demonstracije v Sisku. Po noči od 4. na 5. t. m. so demonstrantje napadli mnogo srbskih trgovin. Orožništvo, napadeno s kamenjem, je streljalo in ranilo štiri osebe. Včeraj je odšlo tje mnogo vojaštva. — Krakovski »Czas« o obisku cesarja Viljema v Poznaju. »Czas« beleži z velikim zadovoljstvom, da se noben avstrijski vojvoda ni podal v Poznanj, ter izjavlja, da bo ime našega cesarja in prestolonaslednika ostalo vedno zarisano v srcih Poljakov. — Sedanska slavnost v Solnogradu razpuščena. To vsenemško slavnost je včeraj zapustil vladni zastopnik, ker je Stein poniževalno govoril o Avstriji.

Liberalni žole vsled ponesrečenega naskoka na šenčurski shod.

Iz Šenčurja, 5. septembra.

„Gorenjčev“ urednik, „krojač-pisač-urejač“ in kakor zlobni jeziki govorijo, tudi bivši „tiskač“, aranžer liberalnega podjetja pri ljudskem shodu v Šenčurju, se jeze peni, da so se njegovi odposlanci — sam seveda je doma ostal, uvažujoč izrek „der Klügere gibt nach“ — na shodu tako slabo obnesli, ker so mu, mesto da bi ga bili razgnali, pripomogli le do večje veljave. Po Kranju govore, da bi bil v slučaju, da je bil on v nedeljo v Šenčurju, shod gotovo razbit. Ne čudimo se torej, da so se mu fantiči, ki so bili pri shodu, iz strahu pred njegovimi brkami celo lagali, da so zmagali. Odpustiti moramo tudi, da je njegov šef pri uredništvu „Gorenjčevem“ Pirc, boječ se njegove zamere, brzojavil ali bolje rečeno pisal v „Narod“, da bi bili shod z lahkoto razgnali in so ga fakično tudi že. — Uganjka: „Niso ga razgnali, pa so ga le razgnali“, kaj je to? — Prav veseli nas, da so kranjski stebri in stebriči liberalne stranke tako visoko cenili svojo moč v Šenčurju in se potem s svojim poskusom tako blamirali, da jim celo meso od njih mesa, kost od njih kosti „krojač-pisač-urejač“ ne more odpustiti.

Po Kranju sicer besni nad liberalci — slabimi razbijalci shodov, med svet pa vendar hoče poslati drugačno vest. Zato hajd na delo za dopis v „Narod“. Poda se v Šenčur, kjer z glavami šenčurske „intelligence“ skrpa dopis, ki bi pač sodil še bolj na gnojišče, kakor pa v dnevnik slovenske „intelligence“. Kraj skovanega dopisa nam je znan, lahko bi jim navedli uro, v kateri so ga kovali; tudi konzorcij njegov je bil precej številčen. Ko bi bili mi zlobni, koliko pikantnosti bi lahko napisali o botrih tega dopisa, kar pa enkrat v svoji krščanski prizanesljivosti še zamočimo.

„Gorenjčev“ urednik je s spremljevalcem srečno dovršil svojo misijo; ob polnoči ga vidimo na poti v Kranj, drugo jutro pa že drdra vlak proti Ljubljani, vozeč „kranjsko-šenčurske klerikalce“ uničujoč dopis. Pri dopisu je sodelovala tudi neka Amazonka, ki je na nedeljskem shodu stala v hrabrih liberalnih vrstah...

Liberalne laži.

(Dopis.)

Iz Šmartna na Paki.

Od tukaj je prinesel „Slov. Narod“ 27. avg. dopis, ki bi se skoro popolnoma strinjal z resnico, ako imeni g. župnika in župana zamenjamo z imenoma dveh glavnih naprednih agitatorjev. Tako je pa ta dopis „Kabinetstück“ liberalnega zavijanja. Za one, ki ne bero „Slov. Naroda“, podajemo tukaj resnično sliko zadnjih volitev. Pri zadnjih volitvah je nastopila napredna stranka z najhujšimi sredstvi na volišče. Hotela je izpodrinuti gosp. župana, ki je že nad 13 let modro in varčno gospodaril, in se polastiti občinskega denarja, ki je vzlic majhnim dokladam in dohodkom narasel na 5247 K. Nasprotniki, ki bi znali prav „liberalno“ operirati s tem denarjem, so že sedaj nastopili proti varčevanju in so trdili, da denar ne sme biti naložen v domači hranilnici. Osmelili so se reči, da občina sploh ne sme imeti denarja. A vkljub vsem naporom in silnej agitaciji se jim ni posrečilo, da bi se vsedli na županijski stolček in zato so v skrajni jezi napisali dopis, katerega je resnicoljubni „Narod“ z največjim veseljem ponatisnil. „Narod“ piše:

„Agitacija za župnik-Pirtoškovo stranko vršila pasejena tako nesramen in podel način, kakor menda še nikjer do sedaj na Štajerskem. Lagalo in obrekovalo se je toliko, da ni možno popisati. Ljudem, ki imajo posojila iz Raiffeinove posojilnice, so se ista kratko malo odpovedala, ako ne volijo Pirtoškom, ki je načelnik posojilnice. Pretilo se je z denarno kaznijo, nemško šolo, s užitninskimi davkom pri vinogradih itd. Neumne tercijalke pa se je strašilo, da bodo iz krstne knjige izbrisane. Župnik je ženske, ki so pooblastila že nasprotni stranke, v farovž citiral, jih je rotal, z nogo ob tla bil, da morajo preklicati in njemu pooblastilo podpisati.

To je vse popolno izmišljeno, to je prava liberalna laž. Nasprotno je pa resnično, da so že pred tremi tedni začeli najhujšo agitacijo, letali so od hiše do hiše, obrekovali gosp. župana in župnika, da slabo gospodarita (!) in da sta se pregrešila proti §. 101 kaz. zak., ker sta brez dovoljenja

ravnala z obč. premoženjem. (!) Trdili so celo, da bo treba dati županu 600 for. penzional! Hoteli so vplivati naravnost na župana in ga vstrašiti s pristnim liberalnim terorizmom. Tik pred volitvami je dobil župan sledeče grozljivo pismo: „Če ne boste nehali dela pri volitvi, si bomo pa drugač pomagali če ne bo druga pomagal bo pa revolver in pa nož se bo pa kri tekla. Ti in granist prideta ta prva na vrsto zdaj pa kakor hočeta, ali nehaite delat al pa živete. Fraimauerer.“ Seveda je moral tako postopanje nasprotnne stranke ogorčiti in da so vsi pošteti volilci izrazili svoje zaupanje županu, ki je dobil 114 glasov; nasprotniki jih niso mogli zbobnati več kakor 47, če so prav sklicali vse, ker leze in gre. Toliko za odgovor, da ne bodo „Narodovci“ mislili, da se uklonimo njihovemu terorizmu.

Defraudacije v okrajni bolniški blagajni ljubljanski — pravda končana.

Masikdo se pač še spominja, koliko krika je bilo l. 1897, ko so okraj. bolniško blagajno ljubljansko dobili v roke kršč. socialci.

Borba je bila huda, a pokazalo se je kmalo, kako potrebno je bilo za zavod sam, da osebno v upravni odbor pridejo drugi možje, katerim je leželo na tem, da se, kolikor dopušča zakon, preosnovi okrajna bolniška blagajna. In res, kršč. soc. odbor lahko s ponosom zro na svoje delo. Kakane razmere so preje vladale v okrajni bolniški blagajni ljubljanski, se vidi iz tega, da je moral prje ob sobotah pri izplačevanju bolnišnice stati v blagajni policaj. Sedaj tega ni treba, kajti vsak bolnik dobi, kar mu po pravilih gre, brez vsacega prepira. V notranji upravi je kršč. soc. odbor tudi mnogo storil. Napravil je razne opravilnike, reguliral plače uradnikom, ustanovil za iste penzijski fond itd.

Veliko posla prouzročila je kršč. soc. odboru tudi borba z zdravniki, vendar tudi to vprašanje se je s previdnim postopanjem vsestransko povoljno rešilo. Največ posla prouzročile so pa defraudacije, katere je kršč. soc. odbor našel v blagajni. 3. febr. 1898 prišel je načelnik Kregar z dvema nadzornikoma v bolniško blagajno. Pregledali so knjige in našli, da se je sistematično defraudiralo. Cela stvar se je naznanila držav. pravdnistvu. Knjige so dali po strokovnjakih preiskati in so našli, da se je tekom let defraudiralo iz blagajne ali jo oškodovalo za 4666 K 21 v.

Ker prizadeti krogi niso hoteli mirnim potom bolniški blagajni zgoraj označene svote povrniti, vložil je upravni odbor po svojem zastopniku dr. Ivanu Šusteršiču tožbo. Toženi so bili: Metnic, Branke in Klein; zastopali so: prvega obtoženca dr. Slanc, drugega dr. Pirc in tretjega dr. Tavčar. Prve obravnave vršile so se v Novem mestu, koder je bolniška blagajna deloma zmagala. Ker pa z razsodbo prve instance ni bila nobena stranka zadovoljna, pritožila se je blagajna na višje deželno sodišče v Gradcu, pritožili so se pa tudi obtoženci. Pri višjem sodišču v Gradcu dosegla je bolniška blagajna lep uspeh, kar smo že svoječasnoročali. Obsojeni pa tudi s to obsodbo niso bili zadovoljni in pritožili so se na najvišji sodni dvor, pa tudi bolniška blagajna se je pritožila.

Te dni pa je najvišji sodni dvor — torej najvišja instanca — izrekel svojo razsodbo. Razsodba se tako glasi, kakor smo pričakovali, in bolniška blagajna ljubljanska je zmagala popolnoma. Najvišji sodni dvor potrdil je v polnem obsegu razsodbo višjega nadsodišča v Gradcu, ugodil pa bolniški blagajni še v toliko, da je povrnitev svote 318 K 98 h — katero je nadsodišče v Gradcu zavrnilo — prisodilo obtožencem. Branke pa mora posebno še sam bolniški blagajni 400 kron s 5 odstotkov obrestmi povrniti. Povrniti morajo tudi to svoto skupno — solidarno — bolniški blagajni v teku 14 dni. Razsodba najvišjega sodnega dvora se glasi: Obtoženci Metnic, Branke in Klein so solidarno krivi; bolniški blagajni ljubljanski morajo v teku 14 dni plačati svoto 4266 K 21 h in svoto 318 K 98 s 5 odst. obrestmi, računano od 2. novembra 1900. Najvišji sodni dvor pa je tudi obtožence skupno — solidarno — obsodil na povrnitev pravnih stroškov.

Bolniška blagajna ljubljanska je torej v tej pravdi popolnoma zmagala. Krščansko-socialni odbor in njegov pravni zastopnik dr. Šusteršič pa smejo biti ponosni na tem uspehu, kajti še sam dr. Tavčar-jev koncipient se je pri prvi obravnavi v Novem mestu izrazil, da je to prava »monstre-obravnav«, in kdor zmagal, bo lahko ponosen.

Ni pa stvar samo materijalne važnosti, marveč za krš socialce, posebno za upravni odbor bolniške blagajne, je tudi velike politične važnosti. Znano nam je, kako se je med delavstvom hujakalo proti upravni odboru, kdo bo plačal veliki ekspanzar dr. Susteršiča. Pri zadnjih volitvah v bolniško blagajno ljubljansko se je tudi agitiralo z velikim ekspanzajem dr. Susteršiča. In „Slov. Narod“ je opetovano pogreval v svojih predelih „veliki ekspanzar dr. Susteršiča“. Sedaj je stvar končana. Najvišji sodni dvor je govoril. S tem so raznim kričadom, posebno pa „Slovenskem u Narodu“, široka umazana usta zamašena. Radovedni smo, če bo „Slov. Narod“ obelodanil to razsodbo najvišjega sodnega dvora, saj je bil odgovorni urednik „Slov. Naroda“ ob enem tudi zastopnik enega zatoženca. „Velikega ekspanzaja dr. Susteršiča“ torej ne bo plačala bolniška blagajna, marveč obtoženci, tako je razsodil najvišji sodni dvor. Pravična stvar je zmagala. Premoženje bolniške blagajne ljubljanske se boče pomnožilo. Obrekavci, posebno pa „Slovenski Narod“ so tudi obsojeni s to razsodbo in vse njihove laži z njimi. Tako se je slednjič vendarle pravica izkazala. Pri najnižji instanci se je blagajni najslabše godilo. Pri drugi je bilo bolje. Na Dunaju je pa popolnoma zmagala.

Zborovanje društva „Sava“.

„Pri Slovencu“ v Artičah je dne 31. pr. mes. zborovalo katoliško politično društvo „Sava“. Zborovanje, katerega se je udeležilo okoli 200 volivcev, se je pričelo ob pol štiri popoldne s poročilom veleč. g. Josipa Žičkarja o deželnem zboru štajarskem. Gospod poslanec nam je živo naslikal te razmere. Po njegovi izjavi nima spodnještajarski slovenski kmet od Gradca nič drugega, kakor da mora k deželnim dokladam svoje krvavo zaslužene groše vlagati, drugih pravic nima nobenih pričakovati. To je bilo tudi povod, da se slovenski poslanci letošnjega deželnozbornskega zasedanja niso udeležili.

Nato so bile predlagane in soglasno sprejete resolucije, ki zahtevajo slovensko uradovanje v slovenskih krajih, slov. srednje in obrtne šole, slovensko univerzo in nekatere druge nujne stvari.

Nato je gospod Cerjak razlagal pravila katoliškega političnega društva „Sava“. S prav poljudnimi in mičnimi besedami je pomen tega društva razložil. Povdarjal je, da ima društvo pred očmi pred vsem katoliški in narodni napredek. Opozarjal je na našo veri in milemu slovenskemu narodu nasprotno sovražnike, ki se dandanes poslužujejo v slovenščini pisanih časnikov ter v njih slovenskemu kmetu mečejo pesek v oči in se mu dobričajo, kakor da bi bili njegovi največji prijatelji, dočim so le zgrabljivi volkovi v ovčjih oblačilih. Svaril je nujno vse navzoče pred takimi časniki, kakor so n. pr. „Štajerci“, „Slov. Narod“, „Rodoljub“, ki so samo pisani s slovenskimi črkami, kipijo pa sovražstva do svete vere in katoliško mislečega slovenskega ljudstva.

Zgoraj omenjeni gospod poslanec poroča nadalje kot zastopnik pete kurije v državnem zboru. Omenil je, da se je sicer z napornim delom vendar le nekaj ugodnega za slovenskega kmeta doseglo. Pred vsem, kar je za naše vinske kraje pomenljivo, da se more za nasad novih gorice brezobrestno posojilo, ako ga dežela dati ne more, potem finančnega ministerstva dobiti; nadalje da se je desetak pri oddaji zemljiškega posestva, koje ne presega 5000 kron vrednosti, odpravil in drugače sploh znižal; da se bode pletarska šola v breškem okraju zasnovala; da se morajo višotroci pisмено izkazati, kje in od koga so vino kupili, da ne bodo zapnjeni kakoršnokoli zmes, recimo pod imenom Bizolijan, Ljubmerčan, predajali. Vse to in drugo so zbrani volivci z veseljem pozdravljali in za med poročanjem gosp. poslancu svoje priznanje izražali.

Nastopi še tretji govornik veleč. gospod Agrež, opisujoč kmečki položaj sedanjega časa. Opisal je prav poljudno in domače dejstvo ubožnega in zadolženega kmetkega stanu. Govoril je kot mož praktične izkušnje. Kot rojak pozna precej celi breški okraj, kakor tudi njegove prebivalce in njih slabosti v gospodarskih razmerah. Rekel je, da se marsikateri kmet da od tujih agentov na limanice izpeljati, ker Slovenci imajo sploh nekako preveliko zaupanje do vsega, kar je tujega, in tako marsikateri obsedi.

Kot drugo krivdo je navedel to, da posestniki svoja posestva nekako previsoko cenijo, zlasti kadar jih sinovom oddajajo, pri kateri priložnosti sebi prevelike vžitke, drugim svojim otrokom pa prevelike dote zahtevajo ter tako bodočega posestnika v dolgove zakopljejo, iz katerih se redkokrat izkopljejo. In kadar si mladi zadolženi posestnik mora posojila iskati, si ga pa še išče pri nemških hranilnicah, katere s čistim dobičkom le Slovencu sovražne zavode in društva s slovenskim denarjem podpirajo. Razloži pomen posojilnic ter priporoča, da

naj si pri njih posojila iščejo, kadar ga morajo iskati.

Kot tretje dejstvo je omenil nekako gizdavost v obleki. Nekdaj so hodile ženske pri nas oblečene s krilom iz domačega platna celo k službi božji, močje in fantji pa so nosili suknje iz domačega izdelka, a so imeli grošev pod palcem; dandanes se vsi take noše sramujejo. Istina je to, toda kako pomagati?

K sklepu se zahvali domači g. župnik v imenu vseh volivcev g. poslancu in gg. govornikom.

Tedenski koledar.

Nedelja, 17. septembra: 16. pobinkošna; Anastazij, m.; evang.: Jezus ozdravi vodeničnega. Luk. 14. — Ponedeljek, 8. septembra: Marijino rojstvo. (Mali Šmaren.) — Torek, 9. septembra: Gorgonij, Hermogen in Fortun., mm. — Sreda, 10. septembra: Nikolaj Tol. — Četrtek, 11. septembra: Prot in Hijacint, mm. — Petek, 12. septembra: Pelagij, m. — Sobota, 13. septembra: Sedem spečih mučencev. — Solnce izide 10. septembra ob 5. uri 38 min., zaide pa ob 6. uri 16. min. — Lunin spremeni: Prvi krajec 9. septembra ob 11. uri 13 min. zvečer. — Muzica sacra. V nedeljo, 7. septembra v stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Misa „Panis angelicus“, zložil Friderik Koenen, graduale „Angelis suis“, zložil Anton Foerster, ofertorij „Benedicite Dominum“ zložil Alojzij Rieder. — V ponedeljek 8. septembra pontifikalna maša ob 10. uri: Četrto mašo zl. Morie Brosig, graduale „Benedicta et venerabilis“, zložil Jožef Krejči, ofertorij „Beata es“, zl. Ant. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba v nedeljo 7. septembra velika maša ob 9. uri: Maša „Tota pulchra es Maria“ v F-dur zložil P. A. Hribar, graduale „Angelis suis“, zložil Ant. Foerster, ofertorij „Benedicite Dominum“, zložil J. B. Tresch. — V ponedeljek 8. septembra velika maša ob 9. uri. Četrto mašo v F-dur in F-moll zložil M. Brosig, graduale „Benedicta et venerabilis“, zložil Anton Foerster, ofertorij „Beata es Virgo Maria“, zl. J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani 6. septembra.

K sestanku naših nepolitičnih društev. Opozarjamo delegate, ki pridejo na sestanek danes zvečer in jutri zjutraj, da je zbirališče delegatov jutri zjutraj ob 7. uri v „Katol. Domu“. Ob 8. uri zjutraj je sv. maša v Križevniški cerkvi. Shod se prične ob 9. uri popoldne v „Katoliškem Domu“ in so popoldne na vrsti naslednja poročila: „Pravno varstvo“, „Snovanje in vodstvo društev“ in „Notranje poslovanje zveze“. Popoldne je obed. Nato ob tretji uri popoldne zopet zborovanje v „Katol. Domu“ z naslednjim redom: „Gospodarska organizacija“, „Vodstvo shodov in vzgoja govornikov“, „Hrvatsko-slovenska delavska zajednica“. Ob 8. uri zvečer je na vrtu restavracije „Pri zvezdici“ ljudska veselica, pri kateri bode pevske zборе vodil pripoznani večak skladatelj đ. g. Fr. Ferjančič in bo svirala društvena godba. Vstopnina je za somišljenike prosta. V ponedeljek zjutraj bode zopet sv. maša, ob 9. uri zjutraj pa v dvorani „Katoliškega Doma“ zborovanje. Razpravljalo se bo o naslednjih točkah: „Strokovna organizacija“, „Naša in dunajska osrednja zveza“, „Casnikarstvo“. Volitev pomožnih odborov „Zveze“ za Štajarsko, Koroško in Primorsko. Gg. delegate čaka torej resno delo. Tudi sedaj se bode pokazalo, da se katoliško-narodni močje in mladeniči ne strašijo dela za prubojo ljudstva.

Punt v klerikalni stranki. Pod tem naslovom je „Narod“ v četrtek pisal, da sta g. deželni glavar Detela in g. Povše z ožjimi pristaši nasprotnika obstrukcije in da je vsled tega nekaj punt v naši stranki. „Narodu“ svetujemo, naj si ne razbija naših glav in naj skrbi, da v njegovem taboru ne vzbukne punt. Gospod Detela vé predobro, kaj je njegova dolžnost kot dež. glavarja, a g. Povše nas pooblašča izjaviti, da mu še na misel ni prišlo nikoli delati zoper sklepe kluba. Liberalna stranka mora biti jako na slabem, ako si misli stako neumnimi lažmi pomagati iz zadrego.

Deželni predsednik popravlja „Vaterland.“ Na poročilo, ki ga je objavil dunajski „Vaterland“ z dne 2. t. m. o javni protestantski pridigi v Kočevju in dotični notici v tuk. uradnem listu, katero poročilo smo tudi v našem listu posneli, je

dopisal dež. predsednik dunajskemu listu popravek, v katerem zanika sledeče: „Ni res, da bi se katoliki vabili k tej pridigi, in neresnično, da bi se delala v „Ljub. Zeitg.“ reklama za „Los von Rom“ agitacijo, res je marveč, da je navedena notica navadna oblika, s katero evangelska cerkevna občina svojim vernikom navadno naznanja izpad nedeljske božje službe v Ljubljani z naznanilom vzroka v tem edinem na Kranjskem v nemškem jeziku izhajajočem listu, neresnično je dalje, da stoji „Los von Rom“ agitacija na Kranjskem pod patronanco deželnega predsednika, res je marveč, da ta z umljivim ogorčenjem zavrača taka podtikanja.“ Umevamo, da kaže g. baron Hein „ogorčenje“ v — dunajskem „Vaterlandu.“ Znano nam je celo, da si zna g. Hein na Dunaju varovati glas celo nekakega — katoliško-narodni stranki prijaznega dež. predsednika. Zato nas ni ta njegov „ogorčenje“ popravek prav nič iznenadil. Res je pa vendarle, kar je res. Mi na Kranjskem imamo z g. Heinom svoje izkušnje, ki jih noben popravek ne izbriše.

Duhovnih vaj za učiteljice se pod vodstvom pred. gosp. Frančiška Jožefa Rollerja S. J. v tukajšnjem uršulinskem samostanu udeležuje 38 učiteljic. — Drugih dam letos ni.

Vojak in praznik. Iz Boveca se nam poroča: Ko sem bral, da so vojaki odmarširali iz Ljubljane na vaje na veliki Šmaren, spomnil sem se, da so vojaki, ki so imeli vaje od Predila do nas, letos po končanih vajah naš Bovec zapustili. Rešil je g. Telesa praznik ob 6¹/₂, zjutraj in marširali do popoldne, ko so prišli v Trbiž, odkoder jih je vlak odpeljal v Celovec. Ali mora tako biti na praznik, ki je tudi vladi znan in -e povsod norma?

Patriotizem goriških Lahov. Te dni, ko se je mudil presvetli cesar na vojaskih vajah v Istri in so skoro vsi listi prinašali daljša poročila o tem potovanju, je „Corriere Friulano“, glasilo irredentistov, poročal o tem potovanju v celih 2 (reci: dveh!) vrsticah, da je došel cesar dne 1. t. m. ob 1. uri popoldne v Pulj. — Ko je raztrošal plodove svoje muze po Gorici italijanski židovski pesnik Gabrielle d'Annunzio, prinašal je „Corriere“ cele predale poročil in slavošpevov; ko pa se mudi v Primorju avstrijski cesar, pa nima več prostora za to, nego dve vrsti! No, „Corriere“ je last žida Luzzatta in v njegovi družini se tudi piše in urejuje.

Vročina in suša na Goriškem. Že nad teden dni vlada na Goriškem za ta čas nenavadna vročina. Dežja ni bilo razen ene noči ne kapljice. Trava je po brdih vsa čršana kakor v najhujšem poletju. Pridelki zaostajajo. Češplje, katerih je bilo letos na Goriškem toliko, kakor še nobeno leto, so srečno pod streho, a grozdje trpi vsled suše in je popolnoma usahnelo. Ako ne bo skoro dežja, bo slaba vinska letina, dasi je kazalo najbolje.

Začetek šolskega leta na slovenskih šolah v Gorici. Otroški vrtci pod Kostanjevico, v ulici sv. Klare in v Cipresni ulici so pričeli s šolskim letom v ponedeljek 1. t. m. Tako tudi v Pevni in Podgori. — V „Šolskem Domu“ se prične šolsko leto 16. t. m. Vpisovalo se bo 13. in 15. od 9. do 12. in od 3. do 5. Za dečke se odpre tudi IV. razred. Pripravljalni tečaj za srednje šole se ohrani le tedaj, če se oglasi primerno število učencev. — C. kr. pripravljavnic na gimnaziji s sloven. učnim jezikom prične vsprejemati učence 10. in 11. t. m. od 9. do 12. ure. Vsprejemanje pa bode le začasno; ako učenci v prvem mesecu ne izkažejo zadosti zmožnosti, se vrnejo starišem.

Slovenščina na goriških poštah. Iz Gorice nam pišejo: Na tukajšnjih poštah uradih je slovenski jezik prava bela vrana. Med uradniki in uradnicami itak ni dosti slišati slovenskega govora, dasi so po večini slovenske narodnosti. Ali da bi bilo v tem pogledu kaj boljše vsaj kar se tiče občevarja s strankami. Posebno trda gre z ekspeditoricami. Ako govoriš slovenski, namrši lice v sto in eno gubo ter te žaljivo in če le mogoče molče odpravi. Ako pa vprašaš, zakaj ne govori slovenski, reče, da se „temu jeziku“ ne more privaditi. V Trstu, ki je vendar ognjišče irredente, je na pošti v

tem pogledu vendar bolje. Ali v naš goriški kot pošto ravnateljstvo menda ne vidi, da bi odpravilo te za ogromno večino goriškega prebivalstva žaljive razmere in nam domestilo lažke gospice s slovenščine zmožnimi uradnicami! Saj je vendar dovolj znano, da to preziranje slovenščine na pošti jako ovira promet in proizvoda mnogo nepravilnosti.

Velika suša na Vipavskem. Porocha se nam, da je ondi velika suša. Voda v vodnjakih se je posušila uže pred 14 dnevi. Trava na solcu je zgorela, listje po drevju je očrnelo in sadje zvenelo. Grozdje se še drži, vendar pa bo ostalo le drobnost, ako Bog ne da v kratkem dežja. Opravljajo se povsodi molitve za dež po vseh cerkvah. Kakor drugodi, tako tudi pri nas, a mejtem, ko mi k nebu kličemo za pomoč, iščejo fantje dovoljenja za ples od Poncija do Pilata. — So ljudje, ki se nikdar ne streznijo.

73letna jerebica. Bled 4. sept. Ves Bled je razburjen! Ne sicer ptujci, ki so nas večinoma že zapustili, pač pa domačini in med njimi v prvi vrsti domačinke. Te uboge revice do sedaj še niso vedele, da so podobne jerebicam. Sedaj so se pa priprejale, o tem za nje tako usodnem dejstvu in sicer tako le: Dne 2. t. m. šli so na lov trije slavnoznani blejski lovci. Imena priobčimo, kadar se zadeva vsestransko pojasni. Močje so imeli, kar je umevno, krvoželjne namene na uboge jerebice. V nekem korenju čepelo je bitje — ne miš, ne tič, ne človek, ne jerebica. „Kaj ko bi bila pa letos tale jerebica v toliko napredovala“ — si misli eden izmed nimrodov da se je v letošnji sezoni odela v pravcato žensko krilo! — Hitro poméri, puška počni in zmagonosni „Morto“ se razlega po korenju. Takoj so junaki na mestu prelivanja krvi, da jim novodobna jerebica v ženskem krilu izvrstna pečenka za večerjo vendarle ne uide. — Pa o groza in strah! Ležalo je pred njimi v ramo in obraz zadeto pravcato človeško bitje, v osebi 73letne vdove, Apolonije Poriz Rečice. Nesrečno žrtev naših slavnih junakov so morali odpeljati v bolnišnico. — Pač čudna taka lampka, ki človeka tako premoti, da ima staro ženko za veliko jerebico. Našim Blejcam pa kar nič ne zamerimo, ako že na 300 korakov beže pred temi lovci, in da jih zlasti ni več pripraviti korenje — plet. Revice se po pravici boje, da jih ne zadene enaka osoda kot nesrečno jerebico v — kiki! —

Hranilnica in posojilnica v Tržiču, reg. zadr. z neom. zav., je imela od 1. jan. do 31. avg. prejemkov 66.901 K 37 h, izdatkov 65.607 K — h; skupaj prometa 132.508 K 37 h. Vložilo je 296 strank 34.010 K 95 h, dvignilo 55krat 6663 K 74 h. Po novem letu se je izdalo 123 vlož. knjižic, tako, da je sedaj v prometu (10 knjižic se je uničilo) 254 knjižic z 90.419 K 51 h vlog. Novih udov je dobila zadruga 32, izstopili so 3 (dva vled preselitve, jeden je umrl); torej šteje 84 zadružnikov. Posojil se je izplačalo za 36.880 K 44 proslcem, vrnilo se je (2 posojili popolnoma) 1695 K 78 h. Posojenega denarja je sedaj 63.263 K 22 h. Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, posojila se dovolijo na poročstvo ali vknjižbo (z amortizacijo 1 % ali 2%). Od posojil se plačuje 5 % (bresti). Hranilnica in posojilnica v Tržiču lepo napreduje in si je pridobila že splošno zaupanje, čeprav deluje šele 17 mesecev.

Nabava oblačilnih in drugih predmetov za deželno brambo. Domobransko ministerstvo razpisuje v uradnem listu „Wiener Zeitg.“ dobavo raznih oblačilnih predmetov ter za opravo potrebnih stvari razun orožja za moštvo deželne brambe. Natandneji pogoji so razvidni v uradnem razglasu v imenovanem listu.

Razstava. Kmetijska podružnica v Krškem je sklenila prirediti dne 12. in 13. oktobra t. l. v šolskih prostorih razstavo grozdja in sadja, spojeno s poskušališčem domačih vin. Razstava bode kazala napredek krškega okraja v vinarstvu in sadjarstvu in bode za interese zelo poučna.

Kolesarsko društvo „Borovnica.“ priredi 1. letošnji izlet v nedeljo zjutraj. Odhod „iz Borovnice ob 8. uri zjutraj na Ig, Škofeelo, Ljubljano; iz Ljubljane na Vrhniko v Borovnico. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iekarna Piccoli
„pri Angelu“ I. 2 (50-36)
Ljubljana. * Dunajska cesta

Železnato vino

LEKARJA Piccoli-ja
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

Politrška steklenica velja 2 K.
Zunanja naročila izvršuje lekarnar **Gabriel Piccoli** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštnem povzetju.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

kot zdravilni vreclec že stoletja znana v vseh boleznih (I.) 17 35

sapnih in prebavnih organov,
pri protinu, želodcem in mehurnem kataru izvrstna za otroke, prebne in med. uporabo.
Najboljša dijetelna in osvežujoča pijača.

Izvir: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastaviti in priložiti.

V Ljubljani: v lekarnah, večjih specializiranih trgovinah in restavracijah in vinari.

Zbiranje pri: Mikael Kastnerju in Peter Lassarju v Ljubljani.

Naznanilo.

Podpisani usojam si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da me je c. kr. okrajno sodišče v Ljubljani z odlokom z dne 5. avgusta 1902, št. E 1601/2 imenovalo **prisl-nim upravnikom** gospoda Alojzija Kališa, plakaterja v Ljubljani.

Uljudno toraj prosim, da blagovoli slavno p. r. občinstvu od d. n. es nadalje vse

plakate,

katere namerava s prilepljenjem razglasiti, meni **dopošiljati** ali me o tem obvestiti.

Opominim se, da bodem kot sekvester **kioske temeljito prenovil** in vse plošče osnažil, ter uljudno prosim, da lastniki plošč naročila ponovno, ker bod m **naročnino znižal**

Ljubljana dne 18. avgusta 1902.

Z velesp. štovanjem 976 3-3

Peter Matelič,

podjetnik za snazanje stanovanj in oken na sv. Petra nasipu št. 25 prtilčno na desno.

Proda se vsled šefove smrti

»svečarska in«

medičarska obrt

z vsem potrebnim, po naj-novejšem sistemu vrejena, s hišo, vrtom, obsežnim zemljiščem, tik železnice v prijaznem trgu Južno-Štajerske, pod jako ugodnimi pogoji.

Več pové upravništvo „Slovenca“.

Ericar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9

priporočata svojo za prihodnjo sezono popolnoma na novo sortirano zalogo

oblek za gospode in dečke
površnikov in havelokov

posebno praktične

obleke za šolarje

v vsakej velikosti po najnižjih cenah.

Trpežno blago.

Dunajski kroj.

1055 6-1

Do 1. novembra še Špitalške ulice šte. 7.
2. nadstropje.

Med. Dr. Edvard Bretl
bivši gojenec graške kirurgične in ženske klinike nazadnje voditelj Dr. Furlan-ovega ateljeja v Ljubljani

Walter Hermendorf
american dentist in bivši asistent na zobozdravniški visoki šoli v Čikagu

— sta otvorila —
zobozdravniški in zobotehnični atelje

do 1. novembra še v prejšnjem stanovanju dr. Frlan-a.
1048 1-1

Do 1. novembra še Špitalške ulice šte. 7.
2. nadstropje.

Štirje biljardi najnovejšega zistema!

Slavnemu občinstvu, spoštovanim gg. častnikom i. dr. uljudno naznanjam, da sem vže dolgo let obstoječo

kavarno pri Evropi

v Ljubljani, Dunajska in Marije Terezije cesta

popolno in najelegantneje prenovil ter z vsem velikomestnim konfortom preskrbel. Na razpolago je mnogo časopisov v raznih jezikih. Postrežba je skrajno točna in prijazna.

Zahvaljujoč se za dosedanje naklonjenost stalnim mojim kakor sploh sl. občinstvu se priporočam tudi v bodoče gostom za mnogobrojni obisk.

Velespoštovanjem

Anton Kraps
kavarnar.

1061 3-1

Krasno krita terasa. — Velikomestno!

Franciška Seunig rojena **Uidali**

Karol Seunik, trgovec

poročena.

Ljubljana, dne 6. septembra 1902.

1052 1-1

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča predčastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, plavljale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezanju. — Izdeluje tudi bandere in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pravega platna. Vporablja samo dobro blago, cene pa mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame.

918 25-2

— Ako si želite —

kupiti najnovejšo stiskalnice (preše) za grozdje in sadje, razdrobilnice, mline za grozdje in sadje s kamintimi in tudi z železnimi valenji, mlatilnice, gepelne, pajkelne, čistilnice (trierje), slamoreznice, motorje in sploh vse druge stroje za kmetovalce in rokodelce, kakor tudi vso drugo železnino, Marijacejske kotle, bakrene kotle za žganje, štedilnike, peči, fino pozlačene nagrobne križe, okov za okna in vrata, traverze, železniške šine, vedno sveži cement in fino štajersko železo itd., vse to dobite

1047 3-1

najboljše in najcenejše

pri

Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev

v Ljubljani,

Dunajska cesta šte. 16.

Slovenske cenike pošiljava brezplačno in franko!

Razglas.

1043 (1-1)

Št. 837.

1046 3-2

Na c. kr. cesarja Franc Jožefa državni gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred

v torek, dne 16. septembra

od 8. ure nadalje v ravnateljevi pisarni.

Vsprejemne preskušnje se bodo vršile v sredo 17. septembra od 8. ure zjutraj nadalje. Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prineso seboj krstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

Vsprejemna taksa je določena na 6 K 80 v., ki se bode onim, ki preskušnje ne bi prestali, vrnila.

Učencem, ki se že doslej obiskavali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra pri ravnateljstvu s šolskim izpričevalom zadnjega polletja ter plačati 2 K 80 v. prispevka za učila in igrala.

Učenci, ki nameravajo pristopiti z drugih učilišč v II. do VIII. razred tukajšnjega zavoda, naj si preskrbijo na izpričevalu zadnjega polletja pripomnjo o pravilno naznanjenem odhodu.

Šolsko leto 1902/03 se prične 18. septembra s slovesno sv. mašo.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franc Jožefa drž. gimnazije v Kranju,
dne 2. septembra 1902.

C. kr. moško in žensko učiteljske v Ljubljani.

Št. 390.

Razglas

o pričetku šolskega leta 1902/03 na obeh c. kr. učiteljskih v Ljubljani.

A) Vpisovanje v c. kr. otroški vrtec, kakor tudi v c. kr. deško in c. kr. dekliško vadnico bo v ponedeljek, dne 15. kimovca t. l. med 8. in 11. uro dopoldne.

Redni pouk v c. kr. otroškem vrtcu in v obeh c. kr. vadnicah se prične v torek, dne 16. kimovca t. l. ob 8. uri zjutraj.

B) Gojenke, ki želijo vstopiti v I. letnik c. kr. ženskega učiteljske ali pa v učni tečaj za otroške vrtnarice naj se zglasijo v ponedeljek, dne 15. kimovca t. l. med 8. in 11. uro dopoldne.

Sprejemna preizkušnja se prične v torek, dne 16. kimovca t. l. ob 8. uri zjutraj.

C) Zglasila za I. letnik c. kr. moškega učiteljske se sprejemajo v petek, dne 19. kimovca t. l. med 8. in 11. uro zjutraj.

Sprejemna preizkušnja se prične v soboto, dne 20. kimovca t. l. ob 8. uri zjutraj.

D) Doznanji gojenci II., III. in IV. letnika na c. kr. moškem učiteljskem naj se zglasijo v soboto, dne 20. kimovca t. l. med 8. in 10. uro dopoldne, doznanje gojenke c. kr. ženskega učiteljske pa ravno tisti dan med 2. in 4. uro popoldne.

V 2., 3. in 4. razred obeh c. kr. vadnic se noben učenec in nobena učenka in v II., III. in IV. letnik c. kr. ženskega učiteljske se zaradi pomanjkanja prostora nobena gojenka ne more na novo sprejeti.

Vse druge stvari se pozvedo iz razglaš, ki je nabit na črni deski obeh c. kr. učiteljskih.

Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljske
v Ljubljani, dne 1. kimovca 1092.

1058 3-1

Pričetek šole.

1059 3-1

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani (dnevna šola za obdelovanje lesa, dnevna šola za umetno vezanje in čipkarstvo, javna risarska šola za mojstre in pomočnike, javna risarska šola za dame) se prične šolsko leto

dne 19. septembra

s slovesno službo božjo.

Učenci in učenke, ki vstopajo na novo, se morajo dne 16. in 17. septembra od 9. do 11. ure zjutraj ali od 3. do 5. ure popoldne v spremstvu svojih starišev ali njihovih namestnikov predstaviti pri podpisnem ravnateljstvu (Zatiški dvorec, Stari trg št. 34).

Bivši učenci, oziroma učenke zavoda naj se zglasijo dne 18. septembra dopoldne.

Dnevna šola za obdelovanje lesa obsega dvoletni pripravljalni tečaj in strokovne oddelke za mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, kiparstvo in pletarstvo, v katerih traja pouk tri leta.

Pripravljalni tečaj ima nalogo, da pripravlja za jedni izmed navedenih strokovnih oddelkov ali pa sploh za katerikoli drugi obrt.

Sprejemni pogoji:

A) Na dnevni šoli za obdelovanje lesa:

V I. letnik pripravljalnega tečaja se sprejemajo učenci, ki so dovršili ljudsko šolo, in bodo do 1. januarja 1903 dosegli starost 12 let.

V II. letnik pripravljalnega tečaja vstopajo učenci, ki so stari 13 let in se izkažejo z znanjem, primernim prvemu letniku.

V I. letnik strokovnega oddelka ene ali druge vrste se sprejemajo učenci, ki imajo starost 14 let in so dovršili tukajšnji pripravljalni tečaj, ali meščansko šolo, ali pa prve tri razrede srednje šole, pri čemer se neugodni redi iz latinščine in grščine ne upoštevajo. Za vstop v pletarski oddelke se zahteva starost 14 let in dovršena ljudska šola.

B) Na dnevni šoli za umetno vezanje in čipkarstvo:

Dokaz, da je prosilka dovršila ljudsko šolo in starost 14 let, izjemoma tudi samo 12 let.

Izredni učenci in učenke, istotako obiskovalci javne risarske šole se sprejemajo tudi med šolskim letom, dokler je kaj prostora.

V Ljubljani, dne 6. septembra 1902.

C. kr. ravnateljstvo.

Razglas.

Ker je 14. septembra nedelja, bode tretji živinski semenj v Cerknem v tekočem letu v ponedeljek dne 15. septembra.

Županstvo v Cerknem, dne 2. septembra 1902.

A. Kosmač

župan.

1038 1-1

Pričetek šolskega leta na mestnih in zasebnih ljudskih in meščanskih šolah.

Na I., II. in III. mestni deški šoli, na mestni nemški petrazrednici, na mestni slovenski in nemški dekliški osemrazrednici, na dekliških šolah pri Ursulinkah, na mestni dvorazrednici na Barju, na zavodih baronice Lichtenhurn, Huth-Hanns, privatni deški šoli v Marijanišču in nemškega Schulvereina začne se šolsko leto 1902/3

v torek, dne 16. septembra t. l.

s klicanjem sv. Duha.

Za vpisovanje bivših in sprejemanje novih učencev in učenk so določeni dnevi 13., 14. in 15. septembra.

Vpisovanje in sprejemanje se bode: za I. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopiju v Komenskega ulicah; — za II. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopiju na Gojzovej cesti; — za III. mestno deško petrazrednico, za nemško deško petrazrednico in nemško dekliško osemrazrednico v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti; za slovensko dekliško osemrazrednico v šolskem poslopiju na sv. Jakoba trgu; — za dekliške šole pri s. s. ursulinkah v ursulinskem samostanu; — za mestno dvorazrednico na Barju v škentskem poslopiju na Karlovi zemlji; — za deško šolo v Marijanišču v poslopiju Marijanišča na Poljanski cesti; za dekliško šolo v Lichtenhurnčinem zavodu na Poljanski cesti; — za zasebno dekliško osemrazrednico v zavodu Huth-Hanns na Poljanski cesti; — za nemško deško šolo Schulvereina v resničnem poslopiju.

Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se ne smejo sprejemati na novo v ljubljanske šole. Učenci in učenke, ki so zahajali že doslej v tukajšnje šole, daj si stanujejo izven mesta, smejo zahajati v šole še dotlej, da zadostijo svoji šolobveznosti.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dne 1. septembra 1902.

Št. 28.653

1045 3-2

Razglas.

V smislu § 6 zakona z dne 23. maja 1873 (št. 121 drž. zak.) se daje na znanje, da bo

prvotni imenik porotnikov za 1.1903

od sobote, 6. dne septembra do sobote, 13. dne septembra t. l.

v pisarni magistratnega tajnika E. Laha na vpogled razgrnjen ter da ga v tem času v uradnih urah vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniškega posla so po § 4 omenjenega zakona oproščeni:

1. tisti, ki so že prestopili 60. leto, za vedno;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik zadnje potrdi, da jih ni mogoče utrpeti za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotniškem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prihodnjega koledarskega leta.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 4. septembra 1902.

Št. 10135.

1033 3-2

Razglas.

Deželni odbor kranjski odpira s tem splošno ponudbeno obravnavo glade zavarovanja deželnega gledališkega poslopija v Ljubljani proti požaru

Vsa stavbina vrednost z inventurno opravilo znaša po izvršenih odpisih 415 600 K. Kolekovane in zapečatene ponudbe, katere je na ovitku opremiti z nadpisom: »Ponudba za zavarovanje deželnega gledališkega poslopija«, se morajo vložiti

do 15. septembra t. l. 12. ure opoldne

pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega.

Ponudbe morajo nadalje obsegati izredno izjavo, da so ponudniki natančno vpogledali pri deželnem stavbnem uradu razpoloženi zavarovalni predlog ter da brez pridržka pripoznajo, da se popolnoma strinja z razmerami poslopija in premijam.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 2. septembra 1902.

1020 3-3

Naznanilo.

Na mestni nižji realni v Idriji se prične šolsko leto 1902/3, v katerem se otvori II. razred, dne 18. septembra s slovesno sv. mašo.

Sprejemni izpiti za vstop v I. razred bodo dne 16. septembra ob 8. uri dopoldne.

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se oglašajo v spremstvu svojih starišev ali njihovih namestnikov dne 14. septembra med 9. in 12. uro pri ravnateljstvu ter s seboj prineso krstni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se k sprejemnim izpitom oglašajo lahko tudi pisмено, ako pošljejo pravočasno gori navedeni listini.

V II. razred se bodo sprejemali učenci dne 16. in 17. septembra dopoldne.

Pristojbine ni plačati nobene in tudi šolnine ni na zavodu.

V Idriji, dne 27. avgusta 1902.

Ravnateljstvo.

1037 3-3

Naznanilo.

Na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) se prične šolsko leto 1902/3 s slovesno službo božjo

dne 18. septembra 1902.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dne 15. septembra od 9.—12. ure, v ostale razrede dne 16. septembra od 9.—12. ure.

Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra popoldne.

Natančnejša pojasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopiju.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894. l., št. 2354, se smejo učenci ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okraj. sodišča v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

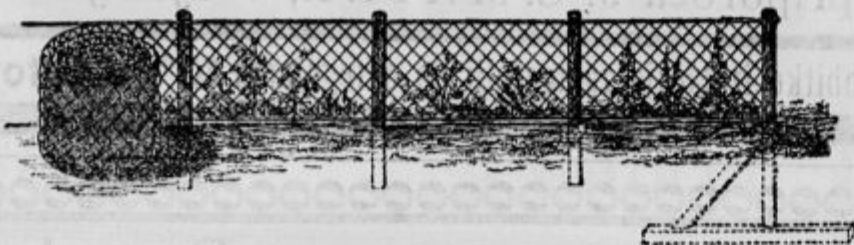
Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1902.

KAROL ZUPANČIČ

Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko.

izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom. 745 12-11

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje **pletenine in žice, pletene s strojem po uzocih**, za ograjo gozdov in vrtov, za tazanerije, kur-nike, golobnjake; **mreže za presejanje** gramoza in peska. — Izdeljuje in ima veliko zalogo **medene, pocinjene in železne tkanine** za stroje, mline, okna, line, kleti; **mesne sitnice**, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mline, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, **razno leseno (suho) robo** itd. po najnižji ceni.

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Razglas.

Mestna hranilnica v Radovljici zgradila bode svoje poslopje, katero bode dovršiti letošnje leto vsaj do podstrešja, ter razpisuje tem potom

skupno zgradbo.

Stavbeni podjetniki naj pošljejo svoje pismene ponudbe do 10. septembra 1902 ravnateljstvu mestne hranilnice v Radovljici. Načrti, proračun in pogoji so v hranilnični pisarni na vpogled.

Ravnateljstvo mestne hranilnice,
Radovljica, dne 1. septembra 1902.

Pozor!

Razprodaja.

Naznanja se, da se bode

dne 9. septembra t. l. pri grajščini Mokronoški

vršila razprodaja poslopij in zemljišč po parcelah, kakor tudi manjših in večjih skupinah in sicer dne 9. septembra t. l. zemljišča v kat. občini Trebelno, dne 15. septembra in naslednje dni pa v Mokronogu in okolici, namreč šest hiš z gospodarskimi poslopiji, stelp (grad), v katerem so stanovanja; potem njive, travniki, gozdi, grad z lepim parkom in zelenjavnim vrtom z dvema ovetličnjakoma z gospodarskimi poslopiji in zraven pa še zemljišča po želji kupčevi do 2000 oralov.

Zemljišča so vsa v lepi kulturi, imajo zelo ugodno lego in rodovita tla.

Prodajalo se bode pod zelo ugodnimi pogoji, ker se bode kupna cena plačevala v obrokih. — Dražbeni pogoji se bodo na dan prodaje kupcem naznanili.

Kdor namerava kupiti kako večjo skupino, naj blagovoli to že pred dnevom prve prodaje, t. j. pred 9. septembrom podpisane oskrbnistvu naznaniti.

Lepa prilika je tudi tistim, kateri bi se hoteli naseliti, ker kupijo lahko zemljišča za eno ali večkrat skupaj.

Oskrbnistvo.

1014 2-2

Gramofon

Je najboljši in najglasnejši govorilni stroj na svetu (s tridimi ploščami.)

845 (24-22)

Avtomate
za gosilne

prodaja (tudi na obroke) do največjih in najfinjših

Rudolf Weber,
urar v Ljubljani,

Start trg št. 16

Št. 807
m. š. sv.

Razpis službe.

1025 2-2

Na 1. mestni deški petrazrednici je stalno popolniti učno mesto.

Prosilci za razpisano službo naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim putem vlagajo

najkasneje do 23. septembra t. l.

pri podpisnem c. kr. mestnem šolskem svetu.

Zakasnele ali pomanjkljivo opremljene prošnje se ne bodo upoštevale.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dne 23. avgusta 1902.

Nastenske slike

ZA

Črnivčevo „Prvo računico“.

Zbirka obsega 25 slik. Velikost: 53 x 35 cm.

Cena nalepljenim na lepenske Kron 9.—.

Dalje priporočam:

Dimnik: »Avstrijska zgodovina za ljudske šole«.

Cena broš. K 2.—, vez. v platnu K 2.60, po pošti 20 v. več.

Z odličnim spoštovanjem

Jernej Bahovec

(prej Jos. Petrič)

trgovina papirja itd. itd.

Ljubljana Sy. Petra cesta h. št. 2.

1031 3-3

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Duhovski poslovnik,

all navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Zbirka izdanih v stvarnem kazalom. — Sestavljen iz dveh delov: 1. Duhovni zakonik. 2. Duhovni poslovnik. — Drugi, popravljivi izd. — Broširan izvod knjižice 4 krome, trdo vezan v polsagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h. več.

Nemojmo, da imam v zalogi vedno fršno in trpežno blago vsake vrste za častite gospode duhovnike.

JAKOB MIKOLIČ,
— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

priporoča se pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno talarje, površnike itd.

po najokusnejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se pred. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljam, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico,

v kateri delajo najboljši delavski moči; zato se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narojena obleka lepo prilaga.

Tudi slav. p. n. občinstvu naznanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne šofe ter tudi nepremodljiv tirolski loden za havičke.

Tudi imam narejene havičke vsake velikosti za gospodina deške po nizki ceni.

Dijakom znižano ceno!

J. N. Potočnik

krojaški mojster

v Ljubljani,

Sv. Petra nasip 2

se priporoča prečast. duhovščini v izdelovanje duhovenske obleke in talarjev po najnovejšem kroju in po nizkih cenah. 987 8-5

Biše,

jako prostorne, nahajajoče se v bližini železniške tovarne in kjer se gradi sedaj železniška proga in bode še veliko večji promet itd., se prodajo radi družinskih razmer po jako ugodnih cenah na Jesenicah na Gorenjskem.

Imajo 22 stanovanj, izvršuje se gostilniška in trgovinska obrt z mešanim blagom, gostilna je dobro obiskana in tudi trgovina ima dober promet. Zraven so sobe za tuje.

Več se izve pri upravnistvu „Slovenca“.

1029 3-3

Proda se:

Veliko lepih parcel (stavbišč) v Ljubljani (mestni pomerij) po 2 1/2, 3, 4, 6, 8 in več kron kvadrantl meter. 915 6-6

Več pov. c. kr. koncesionirani bureau za realitetni promet: **J. N. Plauta v Ljubljani** (Rimska cesta št. 24.)

Kulantna izvršitev naročil.

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna ur v Mostu

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatino

Most (Brüx) št. 234, Češko.

Dobre rem. ure iz nikla gl. 3-75

Prave srebrne rem. ure „5-80

Pristne srebrne verižice „1-20

Budilniki iz nikla „1-95

Moja trdka je odlikovana s

s c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na

razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100-36

Angelo Aita

v Dragi pri Igu

priporoča

stavbeno in strešno, navadno, zrezano in skladno (Strangfalz- und Pressziegel)

Opeko

Iz lastne opekarne po najnižji ceni. 871 (6-3)

Prodajo se dobro ohranjene cerkvene orglje

z 10 spremeni in prosto stoječo klavijaturo zaradi cerkvenega prezidavanja po zelo nizki ceni. 985 3-3

Več pov. upravnistvo „Slovenca“.

Brivskega učenca

vsprejme takoj

Ivan Kastelic, Florijanske ulice 25.

priloga: **Katoliška Bukvarna v Ljubljani**
naslednje povesti za mladino:
"Ljubite svoje sovražnike" — s podobami.
"Marjina otroka" — s podobami.
"Maron, krščanski deček z Libanona" — s podobami.
Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-
tonirano 60 h. — Dobro se tudi v finejših
vezih po raznih cenah.

Stroje

za mlatit,
žito čistit,
slamo re-
zat, gepeljni, trombe in cevi, klinje,
žage, jermena, in druge potrebščine
se najbolje in najceneje kupijo v
zalogi

Fran Zemana
Ljubljana, Poljanska cesta 24.

1018 2-2

Podpisana ima v ralegi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni
bandera in vse druge obleke.

Prečistite gospode prosim, da se blagovole pri naročilih
ozirati na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-13

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

**pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsako-
vrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter
raznega drobnega blaga** — vse po zelo zmernih cenah.

Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih
uvezujejo na vsakršno blago. 19 38

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Predtiskarija.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

— Tomaževa žlindra, najboljša umetno gnojilo. —

* **Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.** *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Žrebanje nepreklicno **Glavni dobiček**
25. septembra 1902. Kron **30.000** Kron

Olomuške razstavne srečke à 1 K
priporoča J. C. MAYER, v Ljubljani. 139 7

Vse dobitke izplačajo zalagatelji po odtegnjenih 10% v gotovini.

Pozor!

Trgovina slik, okvirov, zrcal in robov za okvire

Josip Kaplan

Duga ulica 12 ZAGREB Duga ulica 12

Priporoča svoje bogato oskrbljeno skladišče vsakovrstnih svetih in
nabožnih **slik** kakor: zemeljskih pokrajin, historičnih in lovskih
dogodkov. Nadalje slike z glasbo, in zrcala v orehovitih in zlatih okvirih po
najnižji ceni.

Po naročilu se izvršujejo solidno in okusno tudi celi križevi poti s
primernimi okviri točno po cerkvenem pravilu od 70 kron dalje.

Cenjene naročbe izvršujejo se točno in solidno.

Ilustrovani ceniki pošiljajo se na zahtevo vsakomu franco
in brezplačno. 1027 5-2

Pozor!

Največji in najstarejši slovanski
zavod za pridobivanje vode na
Avstrijskem.

Ant. Kunz,
c. in kr. dvorni zalagatelj
v **Hrančic** (Moravsko)
izdeluje

vodovode

za mesta, vasi, prista-
ve, zavode, gradove,
toplice, bolnišnice itd.

Ta trdka je izdelala kar more
dokazati s pohvalnimi spričevali,
vodovode že v 42 mestih, 510, ob-
činah, na mnogih velikih posest-
vih in industrijskih zavodih.

Samodelni vodotežni stroji,
— Najizvrstnejše vodne se-
salke za kakršnokoli da-
ljava. — Veterini motorji. —
Samodelavna korita za na-
pajanje živali.

Na željo izdelamo vsakovrstne
projekte in proračune po lastnih
državno-potrdjenih inženirjih.

Ceniki zastoj in franko.
849 (28-14)

Kupujem

po najvišji ceni lepe, belo posušene gobe,
zgodnji krompir in čebulo.

Josip Levč
v Ljubljani.

984 6-6

Anton Schuster,

Ljubljana, Špitalske ulice
vljudno naznanja, da je ravno:ar izšla

**velika izbira
jesenskih novosti**

kakor: **bluz, deških oblek, konfektije
za dame in deklice, različnega mod-
nega blaga za dame in gospode, par-
henta, platnenega blaga itd.** ter se pri-
poroča k mnogobrojnemu obisku.

Uzorci na zahtevanje franco.

1056 4-1

Na prodaj je

posestvo

z lepo enonadstropno hišo in gospodarskim
poslopjem, sadnim vrtnom, njivami in trav-
niki, vse okoli h še arondirano. Zraven spada
tudi lepi gozd (3 oralo) pol ure od posestva
oddaljen. Nabaja se posestvo 10 minut od
Novegostesta v prav lepi legi, ki je zelo pri-
pravno za gostilno, prodajalno ali kakšen
drug obrt, mlin, žago ali za usnarjo, ker je
okoli s potokom »Težka voda« omejeno. Po-
sestvo brez gozda meri 3 ha. 1839 m², ali
5 oralo 852 kvadrat sežnj. Proda se iz
proste roke. Natančneje se poizve pri last-
niku Frideriku Tandlerju v Novemestu.

1019 2-2

Prečast duhovščini in sl. občinstvu priporočam uljudno svojo **kamno-
seško obrt** ter opozarjam, da izvršujem naročila na **nagrobne spomenike,**
ker delujem **odslej brez posredovalca,** za

30% ceneje

kakor vsaka druga trdka. — V zalogi imam veliko število spomenikov
iz črnega švedskega sianita v raznih oblikah po zelo nizki ceni.
Velespoštovanjem

Ignacij Čamernik,

kamnosek v Ljubljani, Komenskega ulice 26.

894 (12-7)